

Voorzitter

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het AOV, de CD en het lid Hendriks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

De artikelen 97 t/m 99 worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Koekkoek/Te Veldhuis (stuk nr. 16) tot invoeging van een nieuw artikel 99a.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de SGP, de groep-Nijpels, het AOV, de CD en het lid Hendriks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Het gewijzigde artikel II wordt zonder stemming aangenomen.

De aanhef van artikel III wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Van Middelkoop c.s. (stuk nr. 15, I).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het GPV, GroenLinks, de SP, de PvdA, D66, de SGP, de RPF, het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de CD en het lid Hendriks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast, dat door de aanneming van dit amendement het andere op stuk nr. 15 voorkomende amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

Artikel 100, eerste lid, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Van Middelkoop c.s. (stuk nr. 15, I), wordt zonder stemming aangenomen.

Artikel 100, tweede lid, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Van Middelkoop c.s. (stuk nr. 15, II), wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Koekkoek (stuk nr. 10) tot toevoeging van een derde lid.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van

het CDA, het AOV, de CD en het lid Hendriks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Het gewijzigde artikel 100 wordt zonder stemming aangenomen.

Het gewijzigde artikel III wordt zonder stemming aangenomen.

De beweegreden wordt zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf.

□

De heer **Koekkoek** (CDA): Voorzitter! Dit is een uiterst belangrijk wetsvoorstel waarover wij stemmen, namelijk vanwege het instemmingsrecht van het parlement met het uitzenden van troepen. De discussie heeft opgeleverd dat er nu helderheid is over de actieve informatieplicht van de regering en ook dat het parlement de uitzending van troepen kan afkeuren. Bovendien blijft gelukkig een bepaling over de civiele verdediging in de Grondwet staan.

De CDA-fractie betreurt het dat de behandeling niet heeft geleid tot een formeel instemmingsrecht van de Kamer, maar gelet op de behandeling en de duidelijkheid die hierover is gekomen, zijn wij van mening dat dit wetsvoorstel moet worden gesteund, zodat eindelijk de bepalingen over defensie in de Grondwet zullen worden vernieuwd.

In stemming komt het wetsvoorstel.

□

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fractie van de SP tegen het wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet van de bepaling inzake de voogdij en het ouderlijk gezag over de minderjarige Koning (25338)**.

(Zie vergadering van 13 januari 1998.)

Artikel I wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Koekkoek (stuk nr. 6).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de CD en het lid Hendriks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het amendement-Koekkoek (stuk nr. 7, I).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de SP, D66, het GPV, de SGP, de RPF, het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de CD en het lid Hendriks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het amendement-Schutte (stuk nr. 8).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.

Ik merk op, dat door de aanneming van deze amendementen de teksten daarvan in elkaar moeten worden verwerkt.

Als gevolg van de aanneming van het amendement-Koekkoek (stuk nr. 6) behoeft over het amendement-Koekkoek (stuk nr. 7, II) niet meer te worden gestemd.

Artikel II, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Koekkoek (stuk nr. 6), het amendement-Koekkoek (stuk nr. 7, I) en het amendement-Schutte (stuk nr. 8), wordt zonder stemming aangenomen.

Voorzitter

De beweegreden wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot wijziging van artikel 5 van de Grondwet in verband met de invoering van een opdracht aan de wetgever om regels te stellen omtrent de behandeling van verzoekschriften (25455)**.

(Zie vergadering van 14 januari 1998.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer **Koekkoek** (CDA): Voorzitter! Een opdracht aan de wetgever om de behandeling van verzoekschriften te regelen is niet echt nodig, omdat dit al geregeld kan worden en wordt in de Algemene wet bestuursrecht. Daar komt nog bij dat de behandeling geen duidelijkheid heeft opgeleverd over de regeling van behandeling van verzoekschriften door de beide Kamers en door de verenigde vergadering.

Vanwege die onduidelijkheid die is blijven bestaan, is onze fractie tot de conclusie gekomen dat dit wetsvoorstel niet gewenst is en wij zullen helaas daartegen stemmen.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Mijn fractie zal tegen het onderhavige wetsvoorstel stemmen. De noodzaak van de voorgestelde wijziging van de Grondwet is voor ons in het gisteren met de minister van Binnenlandse Zaken gevoerde debat niet komen vast te staan. De bewering dat de voorgenomen grondwetsherziening noodzakelijk zou zijn om de wetgever de bevoegdheid te geven nadere regels te stellen over de behandeling van verzoekschriften, is onjuist. De wetgever heeft die bevoegdheid

namelijk al. Met de regering zijn wij van mening dat de overheid de morele plicht heeft om verzoekschriften in principe te behandelen en te beantwoorden. Volgens mijn fractie zal het voorstel tot wijziging van de Grondwet aan die algemene verplichting afdoen. De wet zal bepalen in welke gevallen behandeling en beantwoording geboden is. Ingeval behandeling en beantwoording niet specifiek zijn geregeld, kan twijfel ontstaan over genoemde morele plicht tot behandeling en beantwoording als deze niet uitdrukkelijk in Grondwet of wet staat vermeld. Burgers kunnen aan deze grondwetswijziging geen rechten ontlenuen. Hoewel mijn fractie voorstander is van nadere regelgeving ten aanzien van de behandeling van verzoekschriften, acht zij deze grondwetswijziging overbodig en onwenselijk.

De heer **Hendriks**: Voorzitter! Ik verklaar hierbij tegen deze grondwetswijziging te zullen stemmen, omdat zij op zeer gespannen voet met de Grondwet staat. Staatsrechtelijk kan ik de wijziging niet steunen.

Artikel I wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Scheltema-de Nie (stuk nr. 6).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de SP, de PvdA, D66, de VVD en de groep-Nijpels voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Artikel II, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Scheltema-de Nie (stuk nr. 6), wordt zonder stemming aangenomen.

De beweegreden wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de SP, D66 en de VVD voor het wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige

fracties ertegen, zodat het is verworpen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van het debat over **de bestuurlijke verhoudingen bij de regiopolitie Groningen**.

De beraadslaging wordt hervat.

Minister **Dijkstal**: Voorzitter! Wij voeren dit debat op dit moment in een context waarin de door de Kamer uitgetrokken tijd beperkt is. Dit noodzaakt de regering om te proberen de beantwoording tot hoofdlijnen te beperken. Waar dat in het algemeen al best moeilijk is, is dat in dit geval niet zo moeilijk, omdat wij beiden bij de beantwoording van een aantal vragen nog niet alle informatie hebben die wij menen te moeten hebben om op een aantal gestelde vragen een meer definitief antwoord te geven. Dat legt een zekere beperking op een en ander, wat mutatis mutandis natuurlijk ook geldt voor de discussie die daarover zou kunnen worden gevoerd.

Voordat ik inga op de meer specifieke problematiek, wil ik enkele algemene punten aanduiden. Dit betreft in de eerste plaats de ernst van de problematiek, zoals ervaren door dit kabinet. Verschillende sprekers hebben daarnaar verwezen, waarbij zij ook aandacht besteedden aan uitlatingen van de kant van het kabinet daarover. Mevrouw Sorgdrager deed dat al vrij kort na die gebeurtenissen, en de minister-president en ikzelf deden dat ook, zij het iets later. Wij hebben daarmee, net als de Kamer, willen aangeven hoe ernstig de problemen die zich hebben voorgedaan, ook door ons worden gezien. Het gaat daarbij om de twee hoofdgebeurtenissen zelf: de Oosterparkrellen en de problemen binnen de driehoek op grond van het rapport-Bakkenist en wat daarachter zit. Maar juist die achterliggende problematiek is natuurlijk nog belangrijker dan de uiting van de problematiek, zoals die zich heeft voorgedaan. Mij beperkend tot de Oosterparkproblematiek is het volstrekt duidelijk dat dit punt iets te maken heeft met steden, stadswijken en sociaal-economische en sociaal-